

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Εκδήλωση ΕΕΧ – ΕΛΟΤ

«Πρότυπα για την Τεχνική Εναρμόνιση»

Αθήνα, 22-3-2017

ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΟΤΥΠΩΝ ΣΤΙΣ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ

Αναστασία Ζαχαροπούλου

Δρ. Χημικός

Προϊσταμένη Τμήματος Ελέγχου Τεχνικών Προδ/φών για την Προμήθεια Αγαθών

Διεύθυνση Έρευνας Αγοράς και Τεχνικών Προδιαγραφών

Γενική Διεύθυνση Δημοσίων Συμβάσεων και Προμηθειών

Γενική Γραμματεία Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή

E-mail: azacharopoulou@eprocurement.gov.gr

Γενική Δ/νση Δημοσίων Συμβάσεων και Προμηθειών

Θεσμικός Ρόλος

Στρατηγικός σκοπός: Συνολική διαχείριση Δημοσίων Συμβάσεων Αγαθών και Υπηρεσιών.

Συγκεκριμένα μεριμνά για την εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος και τη διαρκή ανάπτυξη των συνεργατικών σχέσεων, αξιοποιώντας νέες τεχνολογίες και σύγχρονα μεθοδολογικά εργαλεία.

Μέσα από τη λειτουργία της Γενικής Διεύθυνσης επιδιώκεται:

- α) Τόνωση των συνθηκών του ανταγωνισμού και βελτίωση της επιχειρηματικότητας.**
- β) Εξοικονόμηση πόρων του Δημοσίου μέσω της υλοποίησης προμηθειών με χρήση νέων τεχνολογιών.
- γ) Επιτελικός προγραμματισμός των προμηθειών Φορέων του Δημοσίου.
- δ) Απορρόφηση και αξιοποίηση κοινοτικών πόρων διαμέσου της υλοποίησης Δημόσιων Συμβάσεων, το αντικείμενο των οποίων συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση.
- ε) Διαχείριση της υλοποίησης συμβάσεων προμήθειας αγαθών και παροχής υπηρεσιών για την κάλυψη των αναγκών άλλων Φορέων του Δημοσίου, καθώς και παροχή παντός είδους τεχνικής συνδρομής και αντιμετώπιση κάθε ζητήματος τεχνικής φύσης που ανακύπτει κατά τα στάδια της υλοποίησης των Δημόσιων συμβάσεων προμήθειας αγαθών και παροχής υπηρεσιών.**
- στ) Διαχείριση και πλήρης υποστήριξη της λειτουργίας του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημόσιων Συμβάσεων (ΕΣΗΔΗΣ) και του Κεντρικού Ηλεκτρονικού Μητρώου Δημοσίων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΣ).

Γενική Δ/νση Δημοσίων Συμβάσεων και Προμηθειών

Οργανικές Δομές

α. Διεύθυνση Υποστήριξης και Σχεδιασμού

(θεσμικές ρυθμίσεις, βέλτιστες πρακτικές, ευρύτερη ενημέρωση των επιμέρους αναθετουσών αρχών και οικονομικών φορέων (εγκύκλιοι και αναρτήσεις στην ιστοσελίδα)

β. Διεύθυνση Διαχείρισης και Εκτέλεσης Διαγωνιστικών Διαδικασιών

(συντονισμός, διενέργεια διαγωνισμών και σύναψη δημοσίων συμβάσεων προμήθειας αγαθών και παροχής υπηρεσιών, ενοποιημένων ή μη ενοποιημένων διαγωνισμών)

γ. Διεύθυνση Ανάπτυξης και Τεχνικής Στήριξης Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.) και του Κεντρικού Ηλεκτρονικού Μητρώου Δημοσίων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΣ).

δ. Διεύθυνση Έρευνας Αγοράς και Τεχνικών Προδιαγραφών

(μελέτη, έρευνα αγοράς και παροχή οικονομοτεχνικής συνδρομής σε θέματα δημοσίων συμβάσεων για αγαθά και υπηρεσίες, εκπόνηση και επικαιροποίηση ενιαίων τεχνικών προδιαγραφών, τεχνική και επιστημονική υποστήριξη σε θέματα δημοσίων συμβάσεων).

Αξιοποίηση προτύπων στις Δημόσιες Συμβάσεις

- ✓ Προβλεπόμενη χρήση των προτύπων στις Δημόσιες Συμβάσεις, με βάση τη νομοθεσία των δημοσίων συμβάσεων και τη γενικότερη τεχνική νομοθεσία.
- ✓ Πραγματική χρήση των προτύπων στις Δημόσιες Συμβάσεις, με βάση την εμπειρία της Υπηρεσίας μας και τη συνεργασία μας με άλλες αναθέτουσες αρχές.
- ✓ Συμπεράσματα – Προκλήσεις – «Τροφή για σκέψη»

Προβλεπόμενη χρήση των προτύπων στις Δημόσιες Συμβάσεις

- ✓ Βασική νομοθεσία δημοσίων συμβάσεων:
Ευρωπαϊκές Οδηγίες 2014/23/ΕΕ, 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ,
Ν. 4412/2016 (ενσωμάτωση των Οδηγιών 2014/24 και 2014/25)
- ✓ Πρότυπα υποχρεωτικής και προαιρετικής εφαρμογής,
όπως αυτά καθορίζονται στη γενικότερη τεχνική νομοθεσία
[πχ Ευρωπαϊκές Οδηγίες Νέας Προσέγγισης, Τεχνικές
Προδιαγραφές Δημοσίων Έργων (ΠΕΤΕΠ, ΕΤΕΠ) κλπ]

Προβλεπόμενη χρήση των προτύπων στις Δημόσιες Συμβάσεις

✓ Τεχνικές προδιαγραφές και ορισμοί (άρθρο 54 και σχετικό Παράρτημα VII του Προσαρτήματος Α του Ν.4412/2016):

Παραπομπή σε τεχνικές προδιαγραφές και, με σειρά προτεραιότητας:
σε εθνικά πρότυπα, που αποτελούν μεταφορά ευρωπαϊκών προτύπων,
σε ευρωπαϊκές τεχνικές εγκρίσεις,
σε κοινές τεχνικές προδιαγραφές,
σε διεθνή τεχνικά πρότυπα,
σε άλλα τεχνικά συστήματα αναφοράς που έχουν θεσπιστεί από ευρωπαϊκούς οργανισμούς
ή –όταν αυτά δεν υπάρχουν-
σε εθνικά πρότυπα,
σε εθνικές τεχνικές εγκρίσεις ή
σε εθνικές τεχνικές προδιαγραφές στον τομέα του σχεδιασμού, του υπολογισμού και της εκτέλεσης των έργων και της χρησιμοποίησης των αγαθών,

κάθε παραπομπή συνοδεύεται από τον όρο «ή ισοδύναμο»

Προβλεπόμενη χρήση των προτύπων στις Δημόσιες Συμβάσεις

✓ Τεχνικές προδιαγραφές και ορισμοί (άρθρο 54 και σχετικό Παράρτημα VII του Προσαρτήματος Α του Ν.4412/2016):

Όταν η αναθέτουσα αρχή χρησιμοποιεί τη δυνατότητα παραπομπής σε τεχνικές προδιαγραφές, όπως αναφέρεται παραπάνω, δεν απορρίπτει προσφορά με την αιτιολογία ότι τα προσφερόμενα έργα, αγαθά ή υπηρεσίες δεν πληρούν τις τεχνικές προδιαγραφές στις οποίες έχει παραπέμψει, εφόσον ο προσφέρων αποδεικνύει με κάθε ενδεδειγμένο μέσο, συμπεριλαμβανομένων των αποδεικτικών μέσων του άρθρου 56, ότι οι λύσεις που προτείνει πληρούν κατά ισοδύναμο τρόπο τις απαιτήσεις που καθορίζονται από τις τεχνικές προδιαγραφές.

Προβλεπόμενη χρήση των προτύπων στις Δημόσιες Συμβάσεις

✓ Εκθέσεις δοκιμών, πιστοποίηση και άλλα αποδεικτικά μέσα (άρθρο 56 του Ν.4412/2016):

Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να απαιτούν από τους οικονομικούς φορείς να προσκομίζουν έκθεση δοκιμών ή πιστοποιητικό από οργανισμό αξιολόγησης της συμμόρφωσης. Οφείλουν να δέχονται πιστοποιητικά από άλλους ισοδύναμους οργανισμούς αξιολόγησης της συμμόρφωσης.

Οργανισμός αξιολόγησης της συμμόρφωσης: οργανισμός που πραγματοποιεί δραστηριότητες αξιολόγησης της συμμόρφωσης, συμπεριλαμβανομένων βαθμονομήσεων, δοκιμών, πιστοποίησης και επιθεώρησης και είναι διαπιστευμένος σύμφωνα με τον Καν. 765/2008/ΕΚ.

Εφόσον ο οικονομικός φορέας δεν έχει πρόσβαση σε πιστοποιητικά ή εκθέσεις δοκιμών ή δεν μπορεί να τα αποκτήσει εντός των σχετικών προθεσμιών, τότε οι αναθέτουσες αρχές δέχονται και άλλα αποδεικτικά μέσα πχ τεχνικό φάκελο. Αυτό συμβαίνει υπό τους εξής όρους: α) για την αδυναμία πρόσβασης δεν ευθύνεται ο οικονομικός φορέας και β) ο οικονομικός φορέας αποδεικνύει ότι αυτό που προσφέρει πληροί τις απαιτήσεις των τεχνικών προδιαγραφών και της διακήρυξης γενικότερα.

Οι ανώνυμες εταιρίες Εθνικό Σύστημα Υποδομών Ποιότητας (ΕΣΥΠ), Ελληνικός Οργανισμός Τυποποίησης (ΕΛΟΤ) και Εθνικό Σύστημα Διαπίστευσης (ΕΣΥΔ) θέτουν στη διάθεση άλλων κρατών μελών οποιεσδήποτε πληροφορίες σχετικά με τα στοιχεία και τα έγγραφα που υποβάλλονται.

✓ Αποδεικτικά μέσα (άρθρο 80 του Ν.4412/2016 και σχετικό παράρτημα XII του Προσ/τήματος Α)

Προβλεπόμενη χρήση των προτύπων στις Δημόσιες Συμβάσεις

✓ Πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και περιβαλλοντικής διαχείρισης (άρθρο 82 του Ν.4412/2016)

Οι αναθέτουσες αρχές παραπέμπουν σε συστήματα διασφάλισης της ποιότητας που βασίζονται στη σχετική σειρά ευρωπαϊκών προτύπων και έχουν πιστοποιηθεί από διαπιστευμένους οργανισμούς. Σχετικά με τα πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης, οι αναθέτουσες αρχές παραπέμπουν στο σύστημα οικολογικής διαχείρισης και ελέγχου (EMAS) της Ένωσης ή σε άλλα συστήματα περιβαλλοντικής διαχείρισης που έχουν αναγνωρισθεί σύμφωνα με το άρθρο 45 του Καν. (ΕΚ)1221/2009 ή σε άλλα πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης βασιζόμενα σε αντίστοιχα ευρωπαϊκά ή διεθνή πρότυπα που έχουν εκδοθεί από διαπιστευμένους οργανισμούς.

✓ Παραλαβή υλικών (άρθρα 208 και 214 του Ν.4412/2016):

Ποιοτικός και ποσοτικός έλεγχος με μακροσκοπική εξέταση, με χημική ή μηχανική εξέταση (εργαστηριακή εξέταση), με πρακτική δοκιμασία, με όλους ή με όσους από τους παραπάνω τρόπους χρειάζεται, ανάλογα με το προς προμήθεια υλικό ή και με οποιονδήποτε άλλο ενδεικνυόμενο τρόπο, εφόσον ο τρόπος αυτός προβλέπεται από τη σύμβαση (άρθρο 208, παρ.2).

Επίσης προβλέπεται κατ' έφεση εργαστηριακή εξέταση (άρθρο 208, παρ.8).

Οι εργαστηριακοί έλεγχοι διενεργούνται από διαπιστευμένα εργαστήρια της αναθέτουσας αρχής ή του ΓΧΚ ή οποιουδήποτε άλλου εργαστηρίου του δημοσίου τομέα ανάλογα με τη φύση του προς προμήθεια υλικού και τη μορφή του ελέγχου. Αν δεν μπορούν να εφαρμοστούν τα ανωτέρω, οι εργαστηριακοί έλεγχοι διενεργούνται από διαπιστευμένα εργαστήρια του ιδιωτικού τομέα (άρθρο 214, παρ.13).

Προβλεπόμενη χρήση των προτύπων στις Δημόσιες Συμβάσεις

- ✓ **Αρχές των Δημοσίων Συμβάσεων:** ίση μεταχείριση, διαφάνεια, αρχή της αναλογικότητας, αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισης, αρχή της προστασίας του δημοσίου συμφέροντος, αρχή της προστασίας των δικαιωμάτων των ιδιωτών, η αρχή της ελευθερίας του ανταγωνισμού και η αρχή της προστασίας του περιβάλλοντος και της βιώσιμης και αειφόρου ανάπτυξης (άρθρο 18, παρ. 1)
- ✓ Οι όροι της διακήρυξης πρέπει να είναι σαφείς και πλήρεις, ώστε να επιτρέπουν την υποβολή άρτιων και συγκρίσιμων μεταξύ τους προσφορών (άρθρο 53, παρ.1).
- ✓ Οι τεχνικές προδιαγραφές εξασφαλίζουν ισότιμη πρόσβαση των οικονομικών φορέων στη διαδικασία σύναψης σύμβασης και δεν έχουν ως αποτέλεσμα τη δημιουργία αδικαιολόγητων εμποδίων στο άνοιγμα των δημοσίων συμβάσεων στον ανταγωνισμό (άρθρο 54, παρ.2)

Προβλεπόμενη χρήση των προτύπων στις Δημόσιες Συμβάσεις

Πραγματική χρήση των προτύπων στις Δημόσιες Συμβάσεις

- ✓ Κατά την εκπόνηση τεχνικών προδιαγραφών, είναι αξιοσημείωτες οι προσπάθειες των αναθετουσών αρχών που με λιγοστό ανθρώπινο δυναμικό και ελάχιστους οικονομικούς πόρους ενημερώνονται για την ισχύουσα τεχνική νομοθεσία, εξασφαλίζουν πρόσβαση στα πρότυπα, διενεργούν έρευνα αγοράς και δημοσιεύουν τελικά σαφείς, σύγχρονες και δίκαιες διακηρύξεις.
- ✓ Η αξιολόγηση των προσφορών γίνεται υποχρεωτικά με βάση τα προβλεπόμενα στη διακήρυξη, επομένως «σωστή διακήρυξη = σωστή αξιολόγηση».
- ✓ Αξιοσημείωτες επίσης είναι οι προσπάθειες των εργαστηρίων του δημοσίου τομέα, που με λιγοστό ανθρώπινο δυναμικό και ελάχιστους οικονομικούς πόρους επικαιροποιούν τις μεθόδους εργαστηριακού ελέγχου σύμφωνα με την εξέλιξη της τεχνικής νομοθεσίας και μεριμνούν για τη διατήρηση και τη διεύρυνση του πεδίου διαπίστευσής τους.
- ✓ Η συνεργασία με το ανθρώπινο δυναμικό του ΕΣΥΔ, του ΕΛΟΤ, του ΓΧΚ και άλλων εμπλεκόμενων φορέων, που επίσης είναι λιγοστό για το έργο που αυτοί οι φορείς καλούνται να επιτελέσουν, είναι πάντα εποικοδομητική.

Πραγματική χρήση των προτύπων στις Δημόσιες Συμβάσεις

✓ Οι αναθέτουσες αρχές είναι πολλές, περίπου 3500 σε όλη την επικράτεια, και όλες καλούνται πολλές φορές μέσα στο έτος να συντάξουν διακηρύξεις και τεχνικές προδιαγραφές-μελέτες.

Λανθασμένες απαιτήσεις, υιοθέτηση προηγούμενων αντίστοιχων δ/ξεων και επανάληψη των λαθών, λανθασμένη αξιολόγηση, προσφυγές, το δημόσιο συμφέρον δεν εξυπηρετείται επαρκώς.

Πραγματική χρήση των προτύπων στις Δημόσιες Συμβάσεις

✓ Δεν υπάρχει πάντα η δυνατότητα εργαστηριακών ελέγχων (χημικών ή τεχνικών) κατά την παραλαβή:

Πολλά και διαφορετικά υλικά προς έλεγχο,

Πολλές και διαφορετικές ελεγχόμενες παράμετροι,

Υπάρχουν μέθοδοι που δεν έχουν αναπτυχθεί σε κανένα εργαστήριο στην Ελλάδα,

Δεν υπάρχουν πάντα διαπιστευμένα δημόσια ή ιδιωτικά εργαστήρια για τους απαιτούμενους εργαστηριακούς ελέγχους.

Συμπεράσματα - Προκλήσεις

- ✓ Η αξιοποίηση των προτύπων στις τεχνικές προδιαγραφές, στις τεχνικές μελέτες και γενικότερα στους όρους των διακηρύξεων συνεισφέρει στην εξασφάλιση σταθερής και συγκρίσιμης ποιότητας έργων, προσφερομένων αγαθών και παρεχομένων υπηρεσιών, διασφαλίζοντας ταυτόχρονα το δημόσιο συμφέρον.
- ✓ Η ενσωμάτωση των προαιρετικών προτύπων στις διακηρύξεις θα πρέπει να αποφασίζεται μετά από έρευνα της αγοράς και προσεκτική μελέτη της ανάγκης σε σχέση με την προσφορά.
- ✓ Η τακτική και συνεχής ενημέρωση όλων των εμπλεκομένων φορέων σχετικά με την ισχύουσα τεχνική νομοθεσία και τις διαδικασίες πιστοποίησης και αξιολόγησης της συμμόρφωσης συμβάλλει στην αποφυγή σφαλμάτων και συνθηκών αθέμιτου ανταγωνισμού.
- ✓ Η αύξηση του βαθμού χρησιμοποίησης ενιαίων τεχνικών προδιαγραφών θα διευκολύνει το έργο των αναθετουσών αρχών.
- ✓ Ο συντονισμός των δράσεων των εμπλεκομένων θεσμικών φορέων και η συνεργασία σε θέματα δημοσίων συμβάσεων θα είναι προς όφελος όλων των αναθετουσών αρχών και θα συνεισφέρει στην εξασφάλιση συνθηκών υγιούς επιχειρηματικότητας και ανταγωνισμού.
- ✓ Οι θεσμικοί φορείς θα κληθούν σύντομα να απαντήσουν σε θέματα που αφορούν ισοδυναμία προτύπων και πιστοποιητικών και θα πρέπει να προετοιμάζονται για την πρόκληση αυτή.
- ✓ Η χρηματοδότηση των φορέων και των αναθετουσών αρχών για να ανταποκριθούν στις νέες απαιτήσεις – προκλήσεις των δημοσίων συμβάσεων είναι απαραίτητη και πρέπει να πείσουμε και να πιέσουμε τους αρμοδίους για το θέμα αυτό.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Εκδήλωση ΕΕΧ – ΕΛΟΤ

«Πρότυπα για την Τεχνική Εναρμόνιση»

Αθήνα, 22-3-2017

Ευχαριστώ πολύ για την προσοχή σας

Αναστασία Ζαχαροπούλου

Δρ. Χημικός

Προϊσταμένη Τμήματος Ελέγχου Τεχνικών Προδ/φών για την Προμήθεια Αγαθών

Διεύθυνση Έρευνας Αγοράς και Τεχνικών Προδιαγραφών

Γενική Διεύθυνση Δημοσίων Συμβάσεων και Προμηθειών

Γενική Γραμματεία Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή

E-mail: azacharopoulou@eprocurement.gov.gr